

OPŠTI USLOVI OSIGURANJA ŽIVOTA ZA SLUČAJ SMRTI I DOŽIVLJENJA SA PRIPADAJUĆOM DOBITI

LVK 99

Za ovo osiguranje važe Opšti uslovi osiguranja lica ABP 97

Član 1. Opšte odredbe

Član 2. Početak osiguravajućeg pokrića

Član 3. Premija osiguranja

Član 4. Posledice neredovnog plaćanja premije

Član 5. Osiguranje oslobođeno plaćanja premija (kapitalizacija)

Član 6. Otkup osiguranja

Član 7. Predujam

Član 8. Kršenje obaveza prijave

Član 9. Pokriće posebnih štetnih događaja

Član 10. Samoubistvo

Član 11. Isključenje obaveze GRAWE-a

Član 12. Prijava osiguranog slučaja

Član 13. Mesto izvršenja

Član 14. Pravo na izbor rente

Član 15. Promena prebivališta ugovarača osiguranja

Član 16. Pravo trećih lica

Član 17. Troškovi osiguranja

Član 18. Gubitak polise

Član 19. Tužba, sudska nadležnost, zastarevanje

Član 20. Pripadajuća dobit

Član 21. Promena uslova osiguranja

Član 22. Početak važenja uslova

Opšte odredbe

Član 1.

Lice koje želi da zaključi osiguranje života treba GRAWE-u da podnese ponudu, da istinito i u potpunosti navede sve okolnosti koje su bitne za ocenu opasnosti od štetnog događaja koji GRAWE preuzima u osiguranje (vidi član 8. ovih uslova). Dodatni sporazumi važe samo ako se sa GRAWE-om dogovore u pisanom obliku. Ako se u vremenu od podnošenja pa do prihvatanja ponude opasnost od štetnog događaja poveća, ugovarač osiguranja je odmah, čim to sazna, dužan da prijaviti promenu GRAWE-u. Povećanjem opasnosti od štetnog događaja posebno se smatra znatno pogoršanje zdravstvenog stanja ili povreda lica koje se osigurava.

Ugovarač osiguranja je lice koje GRAWE-u podnosi ponudu za osiguranje. Osiguranik je lice čiji se život osigurava. Ako su ugovarač i osiguranik dve osobe, tada ponudu mora da potpiše i osiguranik.

GRAWE ima pravo da odbije ponudu u roku od 8 dana od dana kada primi ponudu (za osiguranje života sa lekarskim pregledom taj rok je 30 dana). Ako GRAWE u gore navedenom roku ne odbije ponudu, a ponuda ne odstupa od Opštih uslova osiguranja, ugovor se smatra zaključenim onog dana kada ponuda dospe u GRAWE. Sva dokumentacija koja se predala uz ponudu postaje vlasništvo GRAWE-a.

GRAWE izdaje polisu za zaključeni ugovor o osiguranju. Ponuda se smatra sastavnim delom ugovora o osiguranju.

Ukoliko ovim odredbama nije drugačije ugovorenno, važe zakonske odredbe.

Prema odredbama ovih uslova mogu se osigurati samo potpuno zdrave osobe posle navršene 15. do navršene 65. godine života. Lica mlađa od 15 godina, kao i lica kojima je 100% oduzeta radna sposobnost, ne mogu se osigurati.

Početak osiguravajućeg pokrića

Član 2.

Osiguravajuće pokriće počinje danom dospeća ponude za osiguranje u GRAWE- alii ne pre dana koji je u ponudi naveden kao početak osiguranja.

Ugovarač osiguranja je dužan da plati prvu premiju, troškove izdavanja polise i druge eventualne troškove odmah nakon što njegova ponuda bude prihvaćena, a najkasnije kada mu se dostavi njegova polisa. Prispećem te uplate, ali ne pre dospeća ponude u GRAWE i početka osiguranja koji je naveden u polisi osiguranja, počinje pokriće ugovorenog polisom. GRAWE nema obavezu prema licu koje umre pre početka osiguranja, niti prema eventualnom ugovaraču takvog osiguranja.

Ako prva premija, troškovi izrade polise i ostali troškovi ne budu plaćeni na vreme, GRAWE postavlja naknadni rok plaćanja u trajanju od 30 dana. Ako ni u tom roku premija ne bude plaćena, ugovor se odmah raskida.

Premija osiguranja

Član 3.

Visina godišnje premije osiguranja se određuje u skladu sa tarifama premija GRAWE-a. Godišnja premija osiguranja dospeva na naplatu jednom godišnje na dan ugovorenog dospeća premije. Ugovarač osiguranja može godišnju premiju osiguranja platiti i u jednakim godišnjim ratama koje dospevaju na naplatu periodično tokom osiguravajuće godine na dane ugovorenog dospeća rate premije.

U daljem tekstu se pod premijom osiguranja podrazumeva i godišnja premija osiguranja i rata godišnje premije osiguranja, a pod ugovorenim dospećem premije podrazumeva se i ugovoren dospeće godišnje premije osiguranja i ugovoren dospeće rate premije osiguranja u zavisnosti od broja plaćanja premije osiguranja.

Visina premije osiguranja i osigurane sume na ugovoru o osiguranju se određuje na osnovu pristupne starosti osiguranika a u skladu sa tarifama premija GRAWE-a. Ako je osiguranikova pristupna starost, koja predstavlja razliku između kalendarske godine u kojoj počinje osiguranje i godine rođenja osiguranika, veća od one koju je naveo na ponudi a njegova stvarna pristupna starost ne prelazi starosnu granicu do koje GRAWE zaključuje ugovore o osiguranju života (65 god.) ugovor je punovažan a osigurana suma se na osnovu ugovoren godišnje premije osiguranja i stvarne pristupne starosti osiguranika smanjuje u skladu sa tarifama premija GRAWE-a. Ako je osiguranikova pristupna starost manja od one koju je naveo na ponudi premija osiguranja se u skladu sa tarifama premija GRAWE-a smanjuje na odgovarajući iznos. U tom slučaju GRAWE je dužan da vrati razliku između primljenih premija i premija na koje ima pravo.

GRAWE ima pravo da zahteva uvećanju premiju osiguranja ili druge posebne uslove kod osiguranja onih lica koja su izložena povećanoj smrtnoj opasnosti.

Svaku sledeću dospelu premiju osiguranja treba platiti u roku od 8 dana od dana ugovorenog dospeća premije. Premiju osiguranja treba uplatiti o svom trošku putem pošte ili banke na račun GRAWE-a. Poštanska ili bankovna dozvanka smatraće se primljenom u roku od 24 sata od onog datuma kada je na pošti ili banci potvrđena uplata. Svako kašnjenje plaćanja bez izričitog dopuštenja GRAWE-a ne obavezuje GRAWE. Ugovarač osiguranja je dužan da plati premiju osiguranja a GRAWE da prihvati uplatu od svakog lica koje ima pravni interes da ugovor o osiguranju bude sklopljen.

Posledice neredovnog plaćanja premije

Član 4.

Ako ugovarač osiguranja na poziv GRAWE-a ne plati dospelu premiju osiguranja, niti to učini koje drugo zainteresovano lice, GRAWE ima pravo da u preporučenom pismu upozori ugovarača osiguranja na pravne posledice takvog ponašanja i da u roku određenom u tom pismu zahteva od ugovarača osiguranja da plati neplaćeni iznos premije osiguranja, troškove opominjanja i poštarinu.

U slučaju da ugovarač osiguranja u roku određenom u tom pismu ne plati označena dugovanja sledi:

1) Ako dospela premija osiguranja ne bude plaćena do kraja meseca u kojem je istekla desetina ugovorenog trajanja plaćanja premije, ili ako je osiguranje zaključeno na više od 30 (trideset) godina, a premija osiguranja za tri godine još nije plaćena, GRAWE ima pravo da raskine ugovor. Ako se osigurani slučaj dogodio pre raskida ugovora smatra se da je ugovor raskinut prema tome da li su premije osiguranja, u rokovima definisanim u ovom stavu, plaćene ili ne.

2) Ako su plaćene premije osiguranja za najmanje 3 (tri) godine trajanja osiguranja ugovarač osiguranja može da otkupi osiguranje u skladu sa članom 6. ovih uslova. Ako se osigurani slučaj dogodio pre smanjenja osigurane sume na iznos otkupne vrednosti osiguranja, smatra se da je osigurana suma smanjena na iznos otkupne vrednosti osiguranja ako su premije osiguranja bile plaćene bar za tri godine.

3) Ako premija osiguranja nije plaćena na dan ugovorenog dospeća premije, a pod uslovom da je za desetinu ugovorenog roka plaćanje premije premija osiguranja plaćena, ili ako je osiguranje zaključeno na više od trideset (30) godina a premija osiguranja za prve tri godine plaćena, ugovarač osiguranja ima pravo da redukuje ugovor o osiguranju u osiguranje oslobođeno plaćanja premije prema članu 5. ovih uslova.

Ako osiguranik umre pre nego što ugovor bude raskinut, prema članu 4. stav 2. tačka 1) ovih uslova, a premija osiguranja ne bude plaćena, GRAWE nema obavezu da isplati naknadu iz osiguranja u slučaju smrti osiguranika.

Ako osiguranik umre pre nego što ugovor bude otkupljen, prema članu 4. stav 2. tačka 2) ovih uslova, a premija osiguranja ne bude plaćena, GRAWE ima obavezu da isplati samo iznos otkupne vrednosti osiguranja i do tada pripisano predajući dobit, u skladu sa odredbama člana 6. ovih uslova.

Ako osiguranik umre pre nego što ugovor bude redukovani, prema članu 4. stav 2. tačka 3) ovih uslova, a premija, ili zaostale premije osiguranja ne budu plaćene, GRAWE ima obavezu da isplati samo redukovaniu osiguranu sumu osiguranja oslobođeno plaćanja premije i do tada pripisano predajući dobit.

Raskid ugovora može se uslovjavati naknadnim otkaznim rokom.

Raskid ugovora smatraće se nevažećim ako ugovarač osiguranja u roku od 30 dana od dana prijema prepričenog pisma GRAWE-u plati sve zaostale premije osiguranja, kamate i troškove, a pod uslovom da osiguranik nije umro. Neplaćene premije mogu se platiti pod istim uslovima i po isteku navedenog roka, ali najduže u roku od šest meseci od prvog dospeća premije osiguranja.

Osiguranje oslobođeno plaćanja premija (kapitalizacija)

Član 5.

Ako dospela premija osiguranja bude plaćena do kraja meseca u kojem je istekla desetina ugovorenog roka plaćanja ili ako je osiguranje zaključeno na više od 30 (trideset) godina, a premije osiguranja za prve 3 (tri) godine plaćene, tada ugovarač osiguranja može da zatraži delimično, ako je rešio da smanji premiju osiguranja, ili potpuno, ako je rešio da više ne uplaćuje premije osiguranja, redukovanje osiguranja u osiguranje oslobođeno plaćanja premije (kapitalizacija).

Zahtev za redukovanje osiguranja u osiguranje oslobođeno plaćanja premije, pod uslovom da su se za to stekli uslovi iz prethodnog stava, ugovarač osiguranja treba pisanim putem da dostavi GRAWE-u. Redukovana osigurana suma osiguranja oslobođenih plaćanja premija (kapitalizovana osigurana suma) određuje se u skladu sa matematičkim modelima tarifa premija osiguranja života GRAWE-a.

Redukovana osigurana suma osiguranja oslobođenih plaćanja premija ne sme biti manja od 230 EUR, a ako je osiguranje ugovoreno u domaćoj valuti do navedenog iznosa u protivvrednosti domaće valute. Redukovanje dela osiguranja u osiguranje koje je oslobođeno plaćanja premije, delimično redukovanje, moguće je samo kada osigurana suma na ugovoru za koje je obavezno plaćanje premije ne iznosi manje od 230 EUR, a ako je osiguranje ugovoreno u domaćoj valuti, do navedenog iznosa u protivvrednosti domaće valute.

U slučaju da ugovarač osiguranja ne želi da se njegovo osiguranje redukuje u osiguranje oslobođeno plaćanja premije, ili ako je redukovana osigurana suma osiguranja oslobođenog plaćanja premije manja od 230 EUR, vrši se otkup osiguranja u skladu sa odredbama člana 6. ovih uslova.

Otkup osiguranja

Član 6.

Ugovarač osiguranja može na svoj zahtev da raskine ugovor o osiguranju u toku osiguravajuće godine a može i da otkupi osiguranje po isteku treće godine trajanja osiguranja ako su za taj period plaćene premije osiguranja. Kod otkupa dela osiguranja koje je redukovano u osiguranje oslobođeno plaćanja premije (u daljem tekstu: delimičan otkup osiguranja) na ugovorima na kojima je izvršeno delimično redukovanje osigurane sume usled smanjenja premije osiguranja, osigurana suma za koju je obavezno plaćanje premije ne sme iznositi manje od 230 EUR.

Otkupna vrednost osiguranja se obračunava u skladu sa matematičkim modelima tarifa premija osiguranja života GRAWE-a.

Kod otkupa osiguranja uz otkupnu vrednost osiguranja isplaćuje se i do tada pripisana predajući dobit na polisi osiguranja života u skladu sa odredbama člana 20. ovih uslova.

Kod delimičnog otkupa osiguranja uz otkupnu vrednost tog dela osiguranja isplaćuje se i do tada pripisana predajući dobit tog dela osiguranja koje je oslobođeno plaćanja premije u skladu sa odredbama člana 20. ovih uslova.

Predujam

Član 7.

Ako ugovarač osiguranja to zahteva, GRAWE može da na osnovu odredaba člana 6. ovih uslova odobri ugovaraču osiguranja unapred isplati predujma, tj. dela osigurane sume do visine otkupne vrednosti osiguranja (bez pripadajuće dobiti).

Od dana isplate predujma ugovarač osiguranja je dužan da pored tekuće premije osiguranja plati i kamatu na primljeni predujam iz koje ne nastaje dobit. Iznos kamate na primljeni predujam određuje Upravni odbor GRAWE-a. Za plaćanje kamate na predujam važe odredbe članova 3. i 4. (plaćanje tekućih premija).

Ako ugovarač osiguranja kasniji ili prekine sa plaćanjem dospele kamate na primljeni predujam postupiće se kao da je zahtevao otkup osiguranja za koji je uzeo predujam. U tom slučaju prestaje da važi taj deo osiguranja čija otkupna vrednost odgovara visini predujma, uključujući pritom i zaostale kamate i troškove.

Ako na dan ugovorenog dospeća premije osiguranja ugovarač osiguranja GRAWE-u vrati predujam, GRAWE će mu vratiti uplaćenu kamatu na dan ugovorenog dospeća premije iz stava 2. ovog člana.

Ugovarač osiguranja može GRAWE-u i pre ugovorenog dospeća godišnje premije ili bilo koje rate premije osiguranja vratiti iznos koji mu je bio isplaćen kao predujam. U tom slučaju ugovarač osiguranja se vraća deo kamate na primljeni predujam, uplaćene na dan prethodnog ugovorenog dospeća premije, obračunate za vreme koje je preostalo od dana vraćanja predujma do dana ugovorenog dospeća premije osiguranja.

Kršenje obavezu prijave

Član 8.

Ako ugovarač osiguranja ili osiguranik prilikom sklapanja, preinačenja i reaktiviranja osiguranja prečuti ili netačno navede neku od njemu poznatih okolnosti koje su bitne za procenu opasnosti od štetnog događaja, tada GRAWE u roku od tri meseca od dana saznanja za kršenje te obaveze ima pravo da raskine ugovor o osiguranju. U slučaju nedoumice merodavni su dokazi koje je GRAWE prikupio pisanim putem.

Ako GRAWE ne bude tačno informisan o sumnijivim okolnostima ima pravo da raskine ugovor, ako je dokazano ili očigledno da su zlonamerne prečutane.

GRAWE ne može da raskine ugovor:

- 1) ako su prečutane okolnosti GRAWE-u bile poznate (saznanje posrednika osiguranja ne smatra se saznanjem GRAWE-a);
- 2) ako ugovarač osiguranja ne snosi krivicu;
- 3) ako je od sklapanja, preinačenja ili reaktiviranja osiguranja protekla godina dana.

Onaj ko zatraži otkaz ugovora mora dokazima da ospori gore navedene okolnosti.

GRAWE ima pravo da ospori ugovor o osiguranju zbog zlonamerne prijave.

Kod otkaza ili osporavanja ugovora o osiguranju pravo na naknadu ne postoji. U ovom slučaju GRAWE ima pravo da zahteva premiju samo do kraja osiguravajuće godine u kojoj je doznao za kršenje obaveze prijave ili razloge osporavanja.

Ako je pokriće po gore navedenim odredbama isključeno, u slučaju smrti će se od ugovorom predviđene naknade isplatić samu matematičku rezervu (rezerva pokrića). Kod osiguranja za slučaj smrti s ugovorenim rokom do deset godina, GRAWE nije u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja.

Pokriće posebnih štetnih događaja

Član 9.

Ratne prilike, nemiri, ustanci

GRAWE nema obavezu da isplati osiguranu sumu ako smrt osiguranika nastupi dok je neposredno učestvovao u:

- 1) ratu ili sličnim događajima,
- 2) nemirima, ustancima ili nereditima,
- 3) suzbijanju ili gušenju nemira, ustanka ili nereda, izuzev kod vršenja profesionalne dužnosti u zemlji.

Smrtna kazna

GRAWE nema obavezu da isplati osiguranu sumu ako na osiguranom licu zbog počinjenog krivičnog dela bude izvršena smrtna kazna.

Rizik letenja

GRAWE ima obavezu da naknadi štetu ako osiguranik u svojstvu putnika pogine kod letenja u civilnom avionu (motorni avion, jedrilica) ili vojnom avionu kojim se prevoze putnici, pod uslovom da je avion s članovima posade registrovan za tu delatnost. Ukoliko osiguranik pogine kod nekog drugog leta ili u nekom drugom svojstvu, GRAWE naknadiće štetu samo na temelju posebnih uslova osiguranja, ako je takvo osiguranje ugovorenno.

Takmičenja

Ako osiguranik pogine na trkama vozila na kopnu, vodi, na avionskim takmičenjima ili kod treninga za ta takmičenja, GRAWE naknadiće štetu samo na temelju posebnih uslova osiguranja, ako je takvo osiguranje ugovorenno.

Sport

GRAWE naknadiće štetu na temelju posebnih uslova osiguranja ako smrt osiguranika nastupi usled bavljenja opasnim vrstama sportova (npr. ronjenje).

Zanimanje i putovanje

Izuzeto od odredaba u stavovima 3, 4 i 5 za ugovore duže od jedne godine tokom čitavog trajanja osiguranja, GRAWE je dužan da naknadi štetu od svih štetnih dogadaja koji nastanu usled promene zvanja ili zanimanja i putovanja osiguranika, kao i trajnog ili privremenog boravka u bilo kojem delu sveta. Pokriće za mogući štetni događaj usled dužih boravaka u klimatski nepovoljnijim područjima, putovanja u politički nesigurna područja, odnosno učešćevanju na naučnim ili drugim ekspedicijama, podleže posebnim uslovima osiguranja.

Ako pokriće na temelju gore navedenih odredaba ne postoji, tada se umesto ugovorene sume osiguranja za slučaj smrти naknadiće samo matematička rezerva (rezerva pokrića). Ako je matematička rezerva viša od ugovorene naknade za slučaj smrти tada se isplaćuje samo naknada.

Samoubistvo

Član 10.

Ako osiguranik počini samoubistvo, GRAWE nema obavezu da isplati osiguravajuću naknadu, osim ako je ugovor o osiguranju u trenutku samoubistva bio na snazi godinu i više dana.

Ako je pokriće isključeno po odredbama stava 1, tada će se isplatiti umesto osigurane sume samo matematička rezerva koja otpada na osiguranje (rezerva pokrića).

Isključenje obaveze GRAWE-a

Član 11.

Ako je osiguranje sklopljeno za slučaj smrти nekog trećeg lice GRAWE nema obavezu da naknadi štetu ako ugovarač osiguranja protivzakonito radnjom namerno izazove smrt tog lica.

Ako je u ugovoru o osiguranju za slučaj smrти navedeno neko treće lice kao korisnik osiguranja, ono nema pravo na naknadu ako protivzakonito radnjom namerno izazove smrt osiguranika.

Prijava osiguranog slučaja

Član 12.

Prilikom podnošenja zahteva za isplatu naknade GRAWE-u je potrebno da se dostave sledeća dokumenta:

1) polisa osiguranja i potvrdu o plaćenoj poslednjoj premiji,

2) službeni izvod iz knjige umrilih;

U slučaju smrти osiguranika, koja treba odmah da se prijavi GRAWE-u, potrebno je osim gore navedenih dokumenata i sledeće:

1) službeni izvod iz knjige umrilih;

2) opširno uverenje lekara koji je poslednji lečio umrlog, a ako umrli nije bio lečen, tada neko drugo lekarsko ili službeno uverenje. U uverenju obavezno treba da budu navedeni: uzrok smrти, početak i tok bolesti koja je izazvala smrt, i pobliže okolnosti pod kojima je smrt nastupila.

GRAWE može da zahteva druge potrebne dokaze ili sam da pokrene postupak za utvrđivanje istinitosti štetnog događaja. Postupak sme da se odnosi samo na vreme pre podnošenja ponude, prve tri godine nakon podnošenja ponude i jednu godinu pre nastupanja smrти. GRAWE može da zahteva overu potpisom svih potrebnih dokaza i priznаницa o prijemu naknade. Troškove koji nastanu na temelju tih odredbi snosi onaj ko GRAWE-u dostavi zahtev za naknadu. Troškovi koji nastanu usled istrage i prikupljanja dokaznog materijala, a koji nisu neophodni za razjašnjavanje početka i toka smrtonosne bolesti, kao i okolnosti pod kojima je smrt nastupila, idu na teret GRAWE-a.

Mesto izvršenja

Član 13.

Mesto izvršenja ugovora za stranke je sedište GRAWE-a.

GRAWE svoju naknadu dostavlja ovlašćenom korisniku na njegov zahtev i

trošak. GRAWE sam određuje način dostave.

Dospela osigurana suma ukamčuje se od 14. dana nakon što GRAWE dobije potpunu dokumentaciju, navedenu u članu 12, stav 1. i 2.

Pravo na izbor rente

Član 14.

Korisnik osiguranja može pre isplate osigurane sume da odluči da GRAWE umesto dospele osigurane sume isplati rentu. Svaki korisnik po dospeću osigurane sume može da raspolaže tim svojim pravom, ali samo pod uslovom da osigurana suma još nije isplaćena. Visina rente određuje se po važećim tarifama GRAWE-a u trenutku dospeća pri čemu je merodavna starost korisnika na dan osiguranja. Pravo na izbor rente ne važi kod otkaza osiguranja (članovi 4. i 6. ovih uslova osiguranja).

Promena prebivališta ugovarača osiguranja

Član 15.

Ako ugovarač osiguranja promeni svoje mesto boravka, a o tome ne obavesti GRAWE, tada GRAWE ima pravo da šalje obaveštenja ugovaraču osiguranja preporučenom poštom na njegovu adresu koja je bila poznata. Sve odredbe tako poslatog obaveštenja smatraju se kao da je ugovarač osiguranja primio obaveštenje na toj adresi.

Ako se ugovarač osiguranja preseli izvan Evrope, tada je obavezan da imenuje opunomoćenog zastupnika u državi. Sve dok ugovarač osiguranja to ne učini, GRAWE mu na osnovu stava 1. šalje obaveštenja na poslednju poznatu adresu. Odredbe tih obaveštenja u tom slučaju smatraju se kao i da je dopis primio ugovarač.

Sve izjave koje se GRAWE-u kod sklapanja ugovora ili posle toga daju na znanje važe samo ako su dostavljene u pisanom obliku.

Prava trećih lica

Član 16.

Ako ugovarač osiguranja proglaši neko treće lice korisnikom, ili ako pravo korišćenja glasi na donosioca, tad to lice, ako drugačije nije dogovorenno, ima pravo na naknadu kod nastupa osiguranog slučaja. Do tada ugovarač osiguranja ima pravo da raspolaže osiguranjem i može da opozove ili da menja korisnika. Ugovarač osiguranja odlučuje o tome da li opunomoćeni korisnik ima odmah pravo na naknadu. U tom slučaju su opoziv ili preinačenje mogući samo uz odobrenje opunomoćenog korisnika.

Pravo na naknadu može da se založi ili ustupi nekom trećem licu samo ako je dotadašnje pravo korišćenja pisanim putem prijavljeno GRAWE-u. Ukoliko se radi o ustupanju prava, dovoljno je da se direkciji GRAWE-a dostavi dokument o ustupanju.

GRAWE ima pravo da otkaze ili ospori ugovor o osiguranju i drugim korisnicima.

Ako je ugovarač osiguranja u stečaju, ili ako se njegov pravo na naknadu založi, tada imenovani korisnik, ili ako ga nema, bračni drug i deca ugovarača osiguranja uz njegovo odobrenje prijavljuju GRAWE-u da su umesto ugovarača osiguranja spremni da preuzmu obaveze iz ugovora o osiguranju. U tom slučaju se potraživanje poverioca plaća do visine otkupne vrednosti. Prijava treba da se dostavi u roku od 30 dana kada je lice koje je preuzeo obaveze iz ugovora o osiguranju doznao da plenidbu ili pokretanje stečajnog postupka.

Troškovi osiguranja

Član 17.

Svi troškovi u vezi s ugovorom o osiguranju plaćaju se GRAWE-u.

GRAWE ima, takođe, pravo da naplati i unapred da zahteva ne samo naknadu za poštanske troškove i troškove obrade, nego i za troškove posebnih usluga, kao npr. naknadne upisa i izmene podataka o korisnicima, upisa o ustupanjima i izmene sadržaja polise, izdavanja duplikata polise, itd. Za prepise se naplaćuje cena ubičajena u mestu boravka.

Gubitak polise

Član 18.

GRAWE zamjenjuje nestalu polisu duplikatom, i to po dobijanju pravosnažne sudske odluke kojom je nestala originalna polisa proglašena nevažećom.

Troškove za izdavanje duplikata snosi podnositelj zahteva, a dužan je da ih platи unapred.

Tužba, sudska nadležnost, zastarevanje

Član 19.

Ukoliko GRAWE odbije da ispluni neku od obaveza, korisnik je dužan u roku od šest meseci da podnese tužbu kod nadležnog suda. Rok počinje onog dana kada GRAWE pisanim putem odbije ispunjenje obaveze, ukazavši kod toga na pravne posledice zbog nepridržavanja roka.

Za tužbe protiv GRAWE-a nadležan je sud u mestu sedišta GRAWE-a.

Rok zastarevanja podnošenja zahteva po ugovoru o osiguranju traje pet godina. Zastarevanje stupa na snagu istekom godine u kojoj je moguće da se zahteva naknada.

Udeo u dobiti

Član 20.

Odredbe ovog člana se ne odnose na osiguranja života samo za slučaj smrti (riziko osiguranja).

Sva osiguranja koja su zaključena po ovim uslovima spadaju u grupu osiguranja života na kojima se obračunava pripadajuća dobit.

Visina pripadajuće dobiti se izračunava na osnovu donosa ulaganjem sredstava matematičke rezerve životnih osiguranja na kojima se obračunava pripadajuća dobit po ukupnoj kamatnoj stopi definisanoj u Odluci Upravnog odbora Društva o visini dobiti mešovitih osiguranja života za slučaj smrti i doživljjenja od čega se jedan deo donosa u visini obračunske kamatne stope koja je propisana tarifama premija osiguranja života GRAWE-a izdvaja za pokrivanje budućih obaveza GRAWE-a iz ugovora osiguranja života dok preostali deo donosa u visini kamatne stope za izračun pripadajuće dobiti predstavlja pripadajuću dobit koja se pripisuje kao dobit na osiguranje života zaključenim po ovim uslovima.

Pripadajuća dobit osiguranja života zaključenim po ovim uslovima sastoji se od pripadajuće dobiti iz kamate i zaključne pripadajuće dobiti. Pripadajuća dobit iz kamate pripisuje se na polisi osiguranja života samo za cela razdoblja osiguranja (godišnje) na kraju svake osiguravajuće godine a najranije posle druge godine trajanja osiguranja. Zaključna pripadajuća dobit pripisuje se na polisi osiguranja života po isteku trajanja osiguranja i u godini u kojoj je došlo do smrti osiguranika ako je ona nastupila posle druge godine trajanja osiguranja.

Način izračunavanja navedenih dobiti prikazan je u tarifama premija osiguranja života GRAWE-a.

Obračunata pripadajuća dobit isplaćuje se zajedno sa naknadom iz osiguranja, osim ako u uslovima i klauzulama nije drugačije određeno.

Kod osiguranja sa obavezom plaćanja premije ugovarač osiguranja ostvaruje pravo na pripis pripadajuće dobiti za tekući osiguravajući godinu po isteku tekuće osiguravajuće godine ako i samo ako je premija osiguranja za tekući osiguravajući godinu plaćena. Do isteka tekuće osiguravajuće godine, kao i u slučaju nerедovnog plaćanja premije, ugovarač osiguranja ostvaruje pravo samo na pripadajuću dobit pripisanu po isteku prethodne osiguravajuće godine za koju je premija plaćena.

Kod osiguranja oslobođenih plaćanja premije ugovarač osiguranja ostvaruje pravo na pripis pripadajuće dobiti za tekuću osiguravajući godinu po isteku tekuće osiguravajuće godine. Do isteka tekuće osiguravajuće godine ugovarač osiguranja ostvaruje pravo samo na pripadajuću dobit pripisanu po isteku prethodne osiguravajuće godine.

Kod isplate naknada iz osiguranja u slučaju:

- otkup osiguranja
- delimičnog otkupa osiguranja

u tekućoj osiguravajućoj godini ugovarač osiguranja ostvaruje pravo na pripadajuću dobit, tj pripadajuću dobit samo dela osiguranja koje je redukovano u osiguranje koje je oslobođeno plaćanja premije, pripisanu po isteku prethodne osiguravajuće godine, a u skladu sa odredbama stavova 7. i 8. ovog člana.

Kod isplate naknada iz osiguranja u slučaju:

- smrti osiguranika,

u tekućoj osiguravajućoj godini ugovarač osiguranja ostvaruje pravo na pripadajuću dobit pripisanu po isteku prethodne osiguravajuće godine i pravo na zaključnu pripadajuću dobit, a u skladu sa odredbama stavova 4. 7. i 8. ovog člana.

Kod isplate naknada iz osiguranja u slučaju:

- doživljjenja osiguranja,

ugovarač osiguranja ostvaruje pravo na pripadajuću dobit pripisanu po isteku tekuće osiguravajuće godine i pravo na zaključnu pripadajuću dobit, a u skladu sa odredbama stavova 4. 7. i 8. ovog člana.

Odluku o visini dobiti mešovitih osiguranja života za slučaj smrti i doživljjenja Upravnog odbora Društva donosi krajem svake kalendarske godine za naredne dve kalendarske godine obavezujući se da će definisane visine ukupne kamatne stope i kamatne stope za izračun pripadajuće dobiti kod osiguranja sa obavezom plaćanja premije, osiguranja koja su oslobođena plaćanja premije po isteku trajanja plaćanja premije i osiguranja redukovana u osiguranja koja su oslobođena plaćanja premije za drugu kalendarsku godinu u ovoj Odluci biti jednakе i za prvu kalendarsku godinu naredne Odluke.

U postupku određivanja ukupne kamatne stope za osiguranja sa obavezom plaćanja premije i osiguranja oslobođenih plaćanja premije u narednom periodu Društvo uzima u obzir:

- ekonomska kretanja na finansijskom tržištu hartija od vrednosti i kapitala,
  - planiranu stopu inflacije i devalvacije za naredni period,
  - sigurnost deponovanja i ulaganja sredstava Društva,
  - zaštitu interesa i sigurnost osiguranika,
  - obaveze i rizike koje Društvo preuzima na sebe,
- strogo vodeći računa da ni u jednom trenutku ne dovede u pitanje likvidnost i solventnost Društva.

Društvo preuzima na sebe obavezu da o visini pripisane pripadajuće dobiti u tekućoj osiguravajućoj godini, kao i o visinama ukupne kamatne stope i kamatne stope za izračun pripadajuće dobiti, kod osiguranja sa obavezom plaćanja premije, osiguranja koja su oslobođena plaćanja premije po isteku trajanja plaćanja premije i osiguranja redukovana u osiguranja koja su oslobođena plaćanja premije, u narednoj osiguravajućoj godini informiše ugovarače osiguranja putem Obaveštenja o visini pripadajuće dobiti koja se na kraju svake osiguravajuće godine pripisuje polisama životnih osiguranja.

Promena uslova osiguranja

Član 21.

Prava i obaveze iz ovog ugovora mogu se izmeniti ako se zakonom ili službenom odlukom izmene važeće tarife ili uslovi osiguranja. GRAWE u tom slučaju ima pravo da zahteva povraćaj polise i u zamenu za nju izdaje novu.

Odredbe o utvrđivanju oslobođanja plaćanja premije (član 5.), o otkupu (član 6.), troškovima (član 17.) i pripadajućoj dobiti (član 20.) mogu se promeniti i kod postojećih osiguranja.

Početak važenja uslova

Član 22.

Ovi uslovi se primenjuju od 01.01.2007. godine.